

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN
BEDEN EĞİTİMİ
VE
SPOR DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ortaöğretim
(9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)

Ankara, 2019

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	5
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	6
1.2.1. Değerlerimiz	6
1.2.2. Yetkinlikler	6
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	9

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI	9
2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ, FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI	9
2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ	13

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI	15
3.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	15
3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ	17
3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR.....	18
3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	18
3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI	20
3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, ALT ÖĞRENME ALANI VE KAZANIM DAĞILIMI VE SÜRE DAĞILIMI.....	20
3.7. KAZANIMLARIN YAPISI	21
9. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	21
10. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	25
11. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	28
12. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI.....	31

BÖLÜM 1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, bu bilgiyi günlük hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelikleri bünyesine almış bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları yalnızca bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatta değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünlüğe bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. Maddesi'nde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duyuşsal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek,
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak,
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, "Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ)"nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak,
4. Ortaöğretimi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip bunları hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamaktır.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı, değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevî kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme ve öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla geçicidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışmasız bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme ve öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de diğer kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik hayatta ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bu yetkinlikleri şu şekilde tanımlamaktadır:

- 1. Ana Dilde İletişim:** Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
- 2. Yabancı Dillerde İletişim:** Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
- 3. Matematiksel Yetkinlik ve Bilim / Teknolojide Temel Yetkinlikler:** Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.
- 4. Dijital Yetkinlik:** İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
- 5. Öğrenmeyi Öğrenme:** Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- 6. Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler:** Bu yetkinlikler, kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içerir; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için bireyleri donatmaktadır.

7. **İnisiyatif Alma ve Girişimcilik:** Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
8. **Kültürel Farkındalık ve İfade:** Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesidir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan, bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple, öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve ayrıca düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar, ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

BÖLÜM 2

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ FARKLILAŞTIRILMASI

2.1. ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GEREKÇESİ, FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi alanı, son yüzyılda yapılan bilimsel çalışmaların öncülüğünde kendine ait öğretimsel kimliği olan yeni bir disiplin olarak ortaya çıkmıştır. Özel yeteneklerin eşsiz toplumsal değeri ve özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen özel öğretim programlarının genel öğretim programlarından özgün bir şekilde farklılaşması, bu kimliğin ortaya çıkışında ayrı bir rol oynamıştır. Genel öğretim

programlarının özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde çeşitli yönleriyle yetersiz kalması ilk ve ortaokul yıllarında yetenek kayıplarının oluşması na neden olmaktadır. Bu olgu, dünya genelinde özel yetenekli öğrenciler için özel eğitim modellerinin geliştirilmesinin temel gerekçesini oluşturmuştur. Özel yetenekli öğrenciler için geliştirilen standart bir programın bu öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarını karşılamada yeterli olacağı düşüncesi, tüm bu programların temel hipotezi olmuştur.

Özel yeteneklilerin eğitimi alanını çeşitli öğretim programı kuramları şekillendirmiştir. Bu kuramlar, özel yetenekliler için öğretim programlarına ilişkin güçlü felsefi yaklaşımlar sunmaktadır. Birincil yaklaşım öğretim programının bilişsel süreçlerin gelişimi olarak kabul edilmesidir. Bu yaklaşım süreç becerilerinin geliştirilmesi üzerine odaklanmış ve öğretim programının ileri düşünme becerileri etrafında organize edilmesine öncülük etmiştir. İkinci felsefi yaklaşım da beceri merkezlidir ancak öğretim programını öğrenmeye ilişkin standart girdiler ve çıktılar etrafında organize etmektedir. Eğitimin bir sonucu olarak beceri ve başarıdaki gelişimi belirlemek için ölçülebilir çıktılar merkeze almaktadır. Çocuk merkezli olan felsefi yaklaşımda ise öğretim programının kişisel anlamına ağırlık verilmektedir. Bu yaklaşım, bireysel ihtiyaçlara göre şekillendirilmiş öğretim programına değer verir. Özel yeteneklilerin eğitimini etkileyen üçüncü felsefi yaklaşıma göre öğretim programı sosyal yapılandırma olarak görülmektedir. Öğretim programları, sosyal değişimin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Eğitimin toplumsal katılımı, sorumluluğu ve değişimi desteklemesi beklenmektedir. Bu yaklaşım kültür merkezli öğretim programlarının ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik özel öğretim programlarının ana ilkesi, bu programların sağlamayı hedeflediği öğrenme deneyimlerinin genel öğretim programlarının sağladığı deneyimlerden nitel olarak farklı olmasıdır. Nitel farklılığı tanımlamak her ne kadar görelisi olsa da özel yetenekli öğrencileri özel yapan özelliklerine ve ihtiyaçlarına uygun farklılaştırmaların yapılması nitel farklılık üzerine oluşan genel bir uzlaşıdır. Bu özellikler arasında gelişim, öğrenme, biliş, motivasyon ve ilgi gibi bireye özgü özelliklerde var olan nitel ve nicel farklılıklar gösterilebilir. Farklılaştırılmış öğretim programı, genel öğretim programlarının sağlamadığı ileri düzeyde bilişsel ve duyuşsal kavramları, konuları, süreçleri ve özel yetenekli öğrencilerin öğrenme stillerine uygun stratejileri kapsar.

Özel yetenekli öğrencilere yönelik öğretim programlarının genel öğretim programlarından nitel olarak farklılaştırılması; programın içerik, süreç ve ürün boyutlarıyla yapılabilmektedir. Özel yetenekli öğrenciler için özel öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde söz konusu üç temel boyut kullanılmış ve bu boyutlar aşağıda ele alınan ilkeleri yanıtacak şekilde farklılaştırılmıştır. Ayrıca geliştirilen yeni programlar bu ilkeler ölçüt alınarak değerlendirilmiştir..

2.1.1. İçerik Boyutu

İçerik boyutu; öğrencilere kazandırılması planlanan kavramları, yaklaşımları, kuramları, fikirleri ve diğer bilgi türlerini kapsamaktadır. İçerik figüratif, sembolik, semantik ve davranışsal bilgi türlerinden oluşabilir. Figüratif bilgi objeler, şekiller, resimler ve grafik gibi figürlerden; sembolik bilgi harfler, rakamlar ve matematiksel sembollerden; semantik bilgi sözcükler ve fikirlerden; davranışsal bilgi duygular ve algılar gibi davranışlardan oluşur. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının içerik boyutu sayılan ilkeleri içermelidir:

1. **Soyutluk:** Daha az veri düzeyinde bilgiye, daha çok soyut kavramlara ve genellemelere yer verilmelidir. Bilgi; veri-olgu, kavram, genelleme-ilke ve teori türlerini kapsamalıdır.
2. **Karmaşıklık:** İçerikte yer alan teoriler ve genellemeler; soyut kavramları, genellemeler arası ilişkileri, ilkeleri ve disiplinler arası bağlantıları kapsamalıdır.

3. **Çeşitlilik:** Genel öğretim programlarındaki konu ve temaların yanı sıra zenginleştirilmiş sıra dışı konulara, temalara ve diğer disiplinlere yer verilmelidir.
4. **Organizasyon:** İçerik disiplinler arası bağlantılarla kapsamlı kavram, genelleme ve teoriler etrafında inşa edilmelidir.
5. **Seçkin Kişiler:** Programlar dehaların ve seçkin kişilerin bireysel, sosyal ve mesleki özelliklerini, başarılarını, başarısızlıklarını, sorunla başa çıkma yollarını içermelidir.
6. **Yöntemler:** Disiplinlere özgü araştırma yöntemleri teorik ve uygulamalı olarak ele alınmalı, yöntem bilgisi verilmelidir.

2.1.2. Süreç Boyutu

Süreç boyutu, öğretim programının içeriğinin öğretilme yolları ve öğrencilerin bilgiyi öğrenme, kullanma ve çıktıya dönüştürme biçimleri ile ilişkilidir. Süreç farklılaştırması öğrencilerin öğrenme etkinliklerinde kullandıkları öğrenme ve düşünme türlerini, öğretimin hızını, öğrencilerin mantıksal yaklaşım biçimlerini, akıl yürütmelerini, keşif yoluyla öğrenmelerini, araştırma yöntemlerini ve öğretim yollarının çeşitliliğini kapsamaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitimi için geliştirilen öğretim programlarının süreç boyutu aşağıdaki ilkeleri içermelidir:

1. **İleri Düzeyde Düşünme Becerileri:** Programlar, öğrencilerin mevcut bilgileri yeniden kavramsal-laştırmaları ve yeni bilgi üretmeleri için sorgulayıcı, üretken ve sentezleyici düşünme becerilerinin geliştirilmesini ve uygulanmasını sağlamalıdır. Anlama ve hatırlama gibi temel düzeyde düşünme becerilerine daha az; analiz, sentez ve değerlendirme gibi ileri düzeyde düşünme becerilerine daha çok yer verilmelidir. Öğretim programları sorgulayıcı düşünme ve yaratıcı düşünme gibi öğrenciler için ileri düzeyde düşünme uygulamaları sunmasının yanı sıra öğretmenler için de öğretimde eleştirel bir bakış açısı kazandırmalıdır.
2. **Açık Uçluluk:** Çoğul düşünmeyi teşvik eden ve kullanımını gerektiren problemlere ve etkinliklere yer verilmelidir.
3. **Keşifçi Öğrenme:** Öğretim programları, öğrencilere bilginin sürekli değiştiğini keşfetmelerine ve yeni bilgi edinimini bir davranış hâline getirmelerine yardımcı olmalıdır. Keşif yoluyla öğrenmeyle yakından ilişkili olan gözlemleyerek, yaparak, deneyerek, veri toplayarak ve bu verilere dayanarak bilgi, fikir, ilke, genelleme ve anlam oluşturmaya dayalı süreç becerilerine yer verilmelidir. Öğrenme etkinliklerinde gözlemlene, sınıflama, betimleme, yordama ve genelleme gibi hem birincil hem de ikincil zihinsel süreçler yer almalıdır.
4. **Kanıtı Dayalı Akıl Yürütme:** Programlar, akıl yürütmeyi destekleyen açıklama ve örneklendirme gibi kanıtı dayalı akıl yürütme süreçlerini içermelidir.
5. **Seçme Özgürlüğü:** Öğretim programları, öğrencinin seçimine dayalı öğrenmeyi ve gelişimi teşvik etmelidir. Programlarda, öğrencilere karar alma ve tercih yapma fırsatı veren kazanımlar bulunmalıdır. Öğrencinin öğrenme yolu yalnızca öğretmen tarafından değil öğrencinin kendisi tarafından da belirlenmelidir.
6. **Araştırma Yöntemleri:** Öğretim programları, disipline özgü araştırma yöntemlerinin kullanımını gerektiren süreç becerilerini içermelidir. Gözlem yapma, verileri ve bilgiyi sınıflandırma, araştırma bulgularını yorumlama ve yorumlara temel oluşturan bilimsel kanıtları değerlendirme becerilerine yer verilmelidir.

7. **Öğretimin Hızı:** İçerik, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme ve gelişim hızına uygun bir hızda verilmelidir. Tekrarlayan ve örtüşen içerik daraltılarak yerine farklılaştırılmış içerik eklenmelidir.
8. **Süreç Çeşitlendirmesi:** Öğretim programları, öğrenme sürecinde çeşitlilik oluşturacak şekilde tasarlanmalıdır. Doğrudan anlatım, film gösterimi, geziler, seminerler, çalıştaylar, bilgisayar destekli öğretimler, yapılandırılmış tartışmalar, bireysel çalışmalar, grup çalışmaları, keşifçi öğrenmeler, proje temelli öğretim, uzman mentörlüğü ve gözlemi, saha gezileri gibi çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanımını gerektiren kazanımlara yer verilmelidir.
9. **Grup Etkileşimi:** Programlar akran öğretimini destekleyecek şekilde tasarlanmalı, grup çalışmalarında liderlik ve iletişim becerilerini destekleyen kazanımlara yer verilmelidir.

2.1.3. Ürün Boyutu

Ürün, öğrenme sonucunda ortaya çıkan soyut ve somut çözümler ve davranışlardır. Fikirler, problem çözümleri, uygulamalar, raporlar, fotoğraflar, görsel veya işitsel programlar, şiirler, romanlar, besteler, danslar ya da resimler öğrenci ürünlerine örnek olarak verilebilir. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde öğretim programlarının ürün boyutu aşağıdaki ilkeleri yansıtmalıdır:

1. **Gerçek Yaşam Problemleri:** Ütopik, yapmacık sorunlar ve projeler yerine kişisel, yerel, ulusal ya da evrensel olarak öğrencilerin ilgisini çeken problemlere ve proje konularına yer verilmelidir. Projelerin öğrenciler için kişisel anlamı olmalıdır. Uzun soluklu projeler yerel sorunların çözümüne ilişkin olmalıdır.
2. **Problem Keşfi:** Ürünler, problem keşfine dayanmalıdır. Öğrenciler kendilerine sunulan problemlerin yanı sıra kendi keşfettikleri problemlerin çözümüne yönelik ürünler veya projeler üzerinde de çalışmalıdır.
3. **Gerçek Hedef Kitle:** Projeler ve ürünler yalnızca öğretmene ve sınıfa sunulmak üzere geliştirilmemelidir; okul yönetimi, belediye, sanat galerisi, yayınevi ve sivil toplum kuruluşları gibi gerçek hedef kitleleri ve toplulukları kapsamalıdır.
4. **Ürün Değerlendirmesi:** Ürünlerin değerlendirilmesinde ölçüt olarak profesyonel ürünlerde aranan nitelikler kullanılmalıdır. Öğrencilerin değerlendirme ölçütlerini kendilerinin de belirlemeleri ve öz değerlendirme yapmaları sağlanmalıdır.
5. **Sentez Ürün:** Özet veya taklit ürün değil, yeniden yorumlama, detaylandırma, geliştirme, birleştirme ya da farklılaştırma yolları ile elde edilen sentez niteliğinde ürünlere odaklanılmalıdır.
6. **Üründe Çeşitlilik:** Programlar tek tip yerine üründe çeşitliliği teşvik etmelidir. Geliştirecekleri ürünlere öğrencilerin kendilerinin de karar verme hakları olmalıdır.
7. **İletişim Öğeleri:** Programlar, öğrencilerin güçlü yanlarını kullanarak ürün ve projelerini hedef kitleyi ikna edecek şekilde sunumlarını teşvik eden öğeler içermelidir.

2.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARINI FARKLILAŞTIRMA YÖNTEMİ

Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde genel kabul gören yaklaşım; bu öğrencilere yönelik programların genel öğretim programlarından kopuk olmaması, aksine genel öğretim programlarının üzerine inşa edilmesi yönündedir. Bu yaklaşıma paralel olarak genel öğretim programları daraltma, zenginleştirme ve hızlandırma stratejileri kullanılarak farklılaştırılmış ve yeni özel öğretim programları geliştirilmiştir.

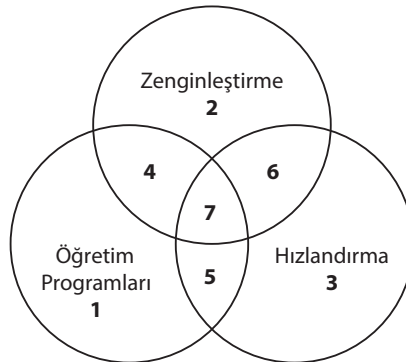
Genel öğretim programlarında zenginleştirme ve hızlandırmaya yer açmak için programlarda iki şekilde daraltma yapılmıştır: Genel öğretim programlarında bazı kazanımlara ayrılan süre, özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak azaltılmıştır. Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde yetersiz bulunan ve yer almadığında programların yapısına zarar vermeyen kazanımlar ise programlardan çıkartılmıştır.

Programları zenginleştirmek amacıyla özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde etkililiği bilimsel araştırmalarla kanıtlanmış öğretim programı modelleri ve her öğretim programının ilişkili olduğu disiplinlere özgü modeller kullanılmıştır. Programların geliştirilmesi yalnızca bir kurama veya modele dayandırılarak sınırlandırılmamış, farklı modellerin yer aldığı sentezleyici bir yaklaşım ile gerçekleştirilmiştir. Bu modellerde yer alan genel beceriler alana özgü bilgi ile harmanlanarak öğretim programlarına özgü kazanımlara dönüştürülmüş, öğrenme alanlarının ve ünitelerin bütünlüğünü bozmadan içeriğine uyarlanarak programlara eklenmiştir.

Programlarda hızlandırmaya yer verilmiştir. Genel öğretim programlarında üst sınıflarda yer alan bazı kazanımlar özel yetenekli öğrencilerin öğrenme hızı dikkate alınarak alt sınıflara çekilmiştir. Bazı ünitelerde ise bir kazanımın kapsamı genişletilerek üst sınıftaki uzantısı çıkartılmıştır. Kazanım bazında hızlandırmalarda öğrenme alanının veya ünitenin bütünlüğü korunmuştur.

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde, Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programları, zenginleştirme modelleri ve hızlandırma yöntemi kullanılarak Şekil 1'de görüldüğü gibi yedi alandan oluşan şema oluşturulmuştur. Bu şemaya uygun olarak aşağıda sıralanan yedi alanda kazanım üretilmiştir:

1. Öğrenme alanı, ünite veya kazanımlar olduğu gibi korunmuştur.
2. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite veya kazanım geliştirilerek zenginleştirme yapılmıştır.
3. Üst sınıftan öğrenme alanı veya ünite çekilerek hızlandırma yapılmıştır.
4. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve mevcut kazanımlar modellere göre farklılaştırılarak zenginleştirme yapılmıştır.
5. Öğrenme alanına veya üniteye üst sınıflardan kazanım eklenerek hızlandırma yapılmıştır.
6. Tamamen yeni öğrenme alanı, ünite ve kazanım geliştirilerek ve bu öğrenme alanlarına veya ünitelere üst sınıflardan kazanımlar eklenerek zenginleştirme ve hızlandırma birlikte yapılmıştır.
7. Öğrenme alanına veya üniteye modellere uygun yeni kazanımlar eklenerek ve üst sınıflardan kazanım çekilerek hızlandırma ve zenginleştirme birlikte yapılmıştır.

Şekil 1. Program Farklılaştırma Şeması

2.2.1. Disiplinler Arası Bağlantıların Kurulması

Öğretim programlarında disiplinler arası bağlantılar kurulmuş ve öğretim programlarının tamamı kısmen disiplinler arası programlara dönüştürülmüştür. Bu çalışma belirli bir yöntemle yapılmıştır. Öncelikle program geliştirme grupları kendi disiplinlerine ait öğretim programlarını geliştirirken aynı zamanda diğer öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplinleri de dikkate alarak kendi programları için disiplinler arası kazanımlar yazmışlardır. Bütün öğretim programları tamamlandıktan sonra program geliştirme grupları diğer öğretim programlarının kazanımlarını tek tek inceleyerek kendi programları ile ilgili olan kazanımları belirlemişlerdir. Grupların kendi programları için disiplinler arası kazanım geliştirme ve diğer öğretim programlarıyla kendi programlarını ilişkilendirme çalışmaları tamamlandıktan sonra her bir grup diğer öğretim programlarını tekrar inceleyerek disiplinler arası bağlantı kazanımları geliştirmiştir. Bu kazanımlar aşağıda yer alan üç türden oluşmuştur:

1. İki disiplin arasında bağlantı kuran yeni kazanımlar yazılmıştır.
2. Bir öğretim programında bulunan kazanım, disiplinler arası bağlantı oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
3. Kazanım açıklamalarına ekleme yapılarak kazanım disiplinler arası yapılmıştır.

2.2.2. Kademeler, Sınıflar ve Disiplinler Arası Uyum Kontrolleri

Öğretim programlarının kazanımları; kademeler, sınıflar ve disiplinler arası uyum açısından incelenerek kazanımların dikey ve yatay kontrol ve düzenlemeleri yapılmıştır. Bu süreçte her bir öğretim programında yer alan kazanımların ön koşul ve ardıl becerileri kontrol edilmiştir. Öncelikle kazanımlar her öğretim programında sınıf içi ön koşulluk ve ardılık yönüyle incelenerek kazanım sıraları düzenlenmiştir. Daha sonra aynı işlem sınıflar arası ve kademeler arası yapılmıştır. Bir öğretim programındaki kazanımlar sınıfa göre tablolandırdıktan sonra her bir kazanımın alt ve üst sınıf uzantıları incelenmiştir. Alt veya üst sınıftaki uzantısı gereksiz bulunan kazanımlar çıkartılmış, örtüşen kazanımlar yeniden düzenlenmiştir. Alt veya üst sınıfta uzantısı bulunması gereken ama olmayan kazanımlar programlara eklenmiştir. Bu çalışmalarla kazanımların sınıflar arası değişimi, gelişimsel bakımdan ve kazanımın yer aldığı disiplinin yapısına uygun olarak düzenlenmiştir.

Kademeler ve sınıflar arası yapılan kontroller ve düzenlemeler bütün öğretim programlarında disiplinler arası kontroller olarak da yapılmıştır. Her bir öğretim programının çalışma grubu diğer öğretim programlarının kazanımlarını inceleyerek kendi öğretim programlarının kazanımları ile veya öğretim programlarının ilişkili olduğu disiplin ile çelişen kazanımları belirlemişlerdir. Ayrıca disiplinler arası becerilerin ön koşulluğu ve ardılığı kontrol edilmiştir. Bir öğretim programındaki bir kazanımın edinimi, başka bir öğretim programındaki bir kazanımın (ön koşul) edinimine bağlı olan kazanımlar saptandıktan sonra grupların ortak çalışmasıyla bu kazanımların sınıfı ve kapsamı belirlenmiştir.

2.2.3. Öğretim Programlarının Yeterliklerinin Değerlendirilmesi

Öğretim programlarının geliştirilme sürecinde program değerlendirmesi aşama aşama yapılmıştır. Değerlendirmede daha önce incelenen ve Tablo 1'de yer alan özel yeteneklilere yönelik hazırlanan 22 adet öğretim programının ilkeleri ölçüt olarak kullanılmıştır. Her sınıf düzeyinde yer alan ünitelerin ve öğrenme alanlarının içerik, süreç ve ürün boyutları bu ölçütler kullanılarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme tamamlandıktan sonra sınıf düzeyinde her bir öğretim programının bu ölçütleri ne düzeyde karşıladığı saptanmış, yetersiz bulunan boyutlarda veya öğretim programının tamamında ek farklılaştırmalar yapılmıştır.

Tablo 1. Öğretim Programlarını Değerlendirme Rubriği

Ünite / Öğrenme Alanı	Öğretim Programı Farklılaştırma İlkeleri																									
	İçerik							Süreç							Ürün											
	Veri-Olgu	Kavram	Genelleme	Teori	1. Soyutluluk	2. Karmaşıklık	3. Çeşitlilik	4. Organizasyon	5. Seçkin Kişiler	6. Yöntemler	1. İleri Düzey Düşünme	2. Açık Uçluluk	3. Keşifçi Öğrenme	4. Kanıta Dayalı Akıl Yürütme	5. Seçme Özgürlüğü	6. Süreç Çeşitlendirmesi	7. Araştırma Yöntemleri	8. Öğretimin Hızı	9. Grup Etkileşimi	1. Gerçek Yaşam Problemleri	2. Gerçek Hedef Kitle	3. Ürün Çeşitlendirmesi	4. Sentez Ürün	5. İletişim Ögeleri	6. Problem Keşfi	7. Ürün Değerlendirmesi
1.																										
2.																										
3.																										
4.																										

BÖLÜM 3

ÖĞRETİM PROGRAMI

3.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Beden eğitimi ve spor dersine katılan öğrenciler, hareket yetkinliklerini, sağlık ve spora özgü fiziksel uygunluklarını geliştirmenin yanında duygusal, sosyal ve zihinsel becerilerini de geliştirirler. Bu bütüncül öğrenme deneyimi, öğrencilerin yaşam içinde fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel açılardan daha donanımlı olmalarını sağlayacaktır. Öğrenciler yaşamda kendilerini gerçekleştiren, mutlu bireyler olarak yetişeceklerdir. Bu bağlamda beden eğitimi ve spor dersinin amacı, öğrencilerin hareket yetkinliği, aktif ve sağlıklı hayat, bilgi, beceri ve tutumlarını ve bunlarla ilgili yaşam becerilerini edinmelerini sağlayarak fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel gelişimlerini desteklemektir.

Ortaöğretim düzeyinde öğrencilerin spor ve fiziki etkinlikler sırasında geliştirmesi beklenen hareket yetkinliği içerisinde; a) hareket becerileri, b) hareketle ilgili kavramlar ve ilkeler, c) spor ve fiziki etkinlikler sırasında kullanılan stratejiler ve taktikler yer alır.

Hareket becerisi kapsamında öncelikle, öğrencilerden farklı spor ve fiziki etkinlik gruplarından hareket becerileri üzerinde çalışmalarını ve bu özelliklerini geliştirmeleri beklenmektedir. Bunlar arasında bireysel sporlar (atletizm, bisiklet, oryantiring, yüzme, badminton vb.), takım sporları (futbol, basketbol, voleybol, hentbol vb.) ve dans ve halk dansları sayılabilir. Öğrenciler bu spor gruplarından en az birer sporun hareket becerilerini ve fiziksel uygunluk ihtiyaçlarını mücadele ve gösteri ortamlarında öz güvenle sunacak yeterliğe ulaşmalıdır.

Öğrencilerin sporla ilgili hareket kavramlarını ve ilkelerini öğrenmesi, bedenini nasıl daha etkili hareket ettirebileceğini anlaması ve ilgili bilgi birikimini oyunlarda ve yaşamda kullanması açılarından önemlidir. Ortaöğretim düzeyinde ele alınması gereken hareket kavram ve ilkeleri içerisinde, sporda veya etkinlikte ihtiyaç duyulan hareket becerilerini ve enerji sistemlerini değerlendirerek antrenman programı tasarlama, performansı değerlendirmek için yöntemler geliştirme, özgün hareket örüntüleri oluşturma, oyuncu rol ve sorumluluklarını özümseme, veriye dayalı etkili geri bildirim verebilme, motivasyon, öz güven, empati geliştirme, ilgilendiği sporda sporcuların hayat hikâyelerini inceleme ve yeni araç gereç geliştirme sayılabilir.

Hareket yetkinliği içindeki üçüncü unsur ise, sporlarda ve etkinliklerde uygun stratejileri / taktikleri geliştirme ve kullanma becerisidir. Buradaki stratejiler ve taktiklerden kasıt öğrencinin kendisi ve / veya takımı adına en uygun yöntemleri belirleyebilmesi ve sporlar ve etkinlikler sırasında kullanabilmesidir. Bu amaç, öğrencilerin yüksek oranda problem çözme becerisine ve bu beceriyi geliştirmesine dayanır.

Sağlığın korunması ve geliştirilmesinde spor ve fiziki etkinliklerin önemi giderek daha belirgin hâle gelmektedir. Öğrencilerin sağlıklarını korumaları için günde en az bir saat spor ve fiziki etkinliklere katılmaya ihtiyaç duydukları bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Ortaöğretim düzeyindeki öğrenciler buna ek olarak haftada üç gün orta ve yüksek şiddette fiziki etkinliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Öğrencilerin sağlıklarını destekleyecek fiziki etkinliklerle ilgili kavramları ve ilkeleri bilmeleri, fiziki etkinliklerle ilgili kültürel birikimimiz ve değerlerimizi özümsemeleri, spor organizasyonlarını anlamaları ve spor ve fiziki etkinliklerle gelişen meslekleri incelemeleri aktif ve sağlıklı yaşam algılarını, davranışlarını ve tercihlerini olumlu etkileyecektir. Bu bağlamda aktif ve sağlıklı hayat içinde öğrencilerin a) düzenli fiziksel etkinliğe katılım alışkanlığı geliştirmeleri, b) fiziksel etkinlik kavramları ve ilkeleri ile ilgili bilgileri edinmeleri ve spor ve fiziki etkinliklere katılırken kritik düşünme becerilerini ve bireysel ve sosyal sorumluluk davranışlarını kazanmaları, c) kültürel birikimlerimiz ve değerlerimizle ilgili bilgi, beceri, tutum ve sorumluluk geliştirmeleri, d) spor bilincini incelemeleri ve spor organizasyonlarının rolünü değerlendirmeleri ve spor ve fiziki etkinliklerle gelişen meslekleri kavramaları hedeflenmelidir.

Öğrenciler sağlıklarını koruyacak düzeyde, yaşam çevrelerindeki imkânları kullanarak, kendi ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine göre okul içinde ve dışında spor ve fiziki etkinliklere düzenli katılım alışkanlığı geliştirmelidir. Fiziki etkinliklere düzenli katılırken kendi fiziksel uygunluğunu analiz edebilmeli ve fiziki etkinlikler sırasında vücut sistemlerinin nasıl çalıştığını değerlendirebilmelidir. Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk önceliklerini belirleyebilmeli, kendi ihtiyacına uygun fiziki etkinlik programları tasarlayabilmeli ve bu programın vücuduna olan etkilerini analiz edebilmelidir. Kendi zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine uygun düzeyde fiziki etkinliklere katılım motivasyonunu etkileyen unsurları anlamalı ve bu konuda ihtiyaçları doğrultusunda çözümler üretmelidir. Fiziki etkinliklere katılırken sağlıkla ve güvenlikle ilgili dikkat edilmesi gereken konuları bilmeli ve bu konularda gerekli önlemleri almalıdır. Kullanılan alan ve araç gereçler için risk analizi yapabilmeli ve yeni araç gereç tasarlayabilmelidir. Bilinçli tüketici davranışları sergilemelidir. Çeşitli iletişim araçlarıyla sunulan sağlık ve fiziksel etkinlik mesajlarının güvenilirliğini sorgulayabilmelidir. Toplum sağlığını desteklemek için sorumluluk almalıdır. Fiziki etkinliklerle ilgili teknolojileri, ihtiyaçları doğrultusunda etkili kullanabilmelidir. Kendisinin ve toplumun zindelik bileşenlerini (zihinsel, sosyal, duygusal, sosyal, ruhani, çevresel ve mesleki) geliştirmeye yönelik stratejiler üretebilmeli ve bu stratejileri uygulayabilmelidir.

Öğrencilerden kültürel birikimlerimiz ve değerlerimiz içinde bayram, kutlama ve törenlere sorumluluk alarak katılımı, spor ahlakını özümsemesi ve Atatürk'ün sporla ilgili politikalarını ve gerekçelerini tartışabilmesi beklenmelidir.

Spor bilinci ve organizasyonları konusunda, spor tarihinin incelenmesi, sporun toplumsal rolünün değerlendirilmesi, spor organizasyonlarının incelenmesi, spor politikalarının toplum ve bireyler üzerindeki etkilerinin yorumlanması ve öğrencilerin spor etkinlikleri düzenlemeleri yer almalıdır.

Meslekler konusunda ise öğrencilerden seçmeyi planladığı mesleğin hareket becerilerini ve fiziksel uygunluk ihtiyacını değerlendirmesi ve geleceğin mesleklerini ihtiyaçlarını tartışması beklenmelidir.

Özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı yukarıda belirtilen öncelikler doğrultusunda özel yetenekli öğrencilerin yüksek zihinsel, duygusal sosyal ve devinsel potansiyelleri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun düzeyde aşağıdaki genel çıktılara ulaşmaları beklenmektedir:

1. Spor ve fiziki etkinliklerde hareket becerilerini etkili ve öz güvenle uygular.
2. Hareket becerileri ile ilgili kavramları kullanır.
3. Oyun ve hareket stratejilerini ve taktiklerini geliştirerek uygular.
4. Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için fiziki etkinlik kavramlarıyla ilkelerini açıklar ve bunları uygular.
5. Sağlıklı olmak ve fiziksel uygunluğunu geliştirmek için fiziki etkinliklere istekle düzenli olarak katılır.
6. Beden eğitimi ve spor dersinde, kültürel birikimimiz ve değerlerimizle ilgili aşağıdaki amaçlara ulaşılır:
  - a. Bayram, kutlama ve törenlere isteyerek ve sorumluluk alarak katılır.
  - b. Spor insanlarını ve spor insanlarının spor kültürüne yaptıkları katkıları inceler.
7. Spor organizasyonlarını inceler.
8. Beden eğitimi ve sporla ilgili meslekleri tanıyarak bunların hareket becerisi ve fiziksel uygunluk ihtiyacını analiz eder.
9. Fiziki etkinliklerde kendini tanıma, hedef koyma, bireysel sorumluluk, öz güven, zorluklara karşı direnç, empati ve zaman yönetimi becerilerini geliştirir.
10. Fiziki etkinliklerde iletişim becerileri, iş birliği, spor ahlakı, sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir.

3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ALANA ÖZGÜ BECERİLERİ

Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen alana özgü beceriler aşağıda sunulmuştur:

1. Hareket becerileri (bireysel ve takım sporları ve etkinlikleri, dans-halk dansları)
2. Sağlığa ve spora / etkinliğe özgü fiziksel uygunluk [vücut kompozisyonu, aerobik (kalp-dolaşım sistemi) dayanıklılık, kas dayanıklılığı ve kuvveti, esneklik, hız, güç, koordinasyon, çeviklik, reaksiyon zamanı]
3. Hareket, oyun stratejileri ve taktikleri (verimli / etkili hareket, etkinliğe özgü savunma ve hücum stratejileri)

3.3. ÖĞRETİM PROGRAMINDA DİSİPLİNLER ARASI BAĞLANTILAR

Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı, biyoloji, fizik, coğrafya, felsefe, görsel sanatlar, tarih ve müzik dersleri ile disiplinler arası bağlantı gözetilerek tasarlanmıştır. Biyoloji dersindeki insan bedeni ile ilgili konu ve kazanımlarla; fizik dersinde ise konum, yer değiştirme, hız, kuvvet, cisimlerin hareket özellikleri ile ilgili konu ve kazanımlarla beden eğitimi ve spor dersinin ilgili konu ve kazanımları arasında bağ kurulmuştur. Coğrafya dersinin çevresindeki kültürel çeşitliliği tanıma, harita kullanımı; felsefe dersinin etik ve ahlak; tarih dersinin tarihi gerçeklikleri değerlendirme; görsel sanatlar dersinin hareket olgusunu içeren gözleme dayalı kompozisyonlar oluşturma; müzik dersinin ise farklı ritmik müziklere uygun hareket etme konu ve kazanımları ile beden eğitimi ve spor dersinin ilgili konu ve kazanımları arasında disiplinler arası bağ kurulmuştur. Ayrıca, konu ve kazanımlar uygun olduğunda matematik gibi diğer derslerle de bağ kurulmalıdır.

3.4. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Özel yetenekli öğrenciler için Ortaöğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı uygulamasında öğretmenler aşağıda belirtilen hususları dikkate almalıdırlar:

1. Spor ve fiziki etkinlikler yoluyla öğrenme temellidir. Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.
2. Öğrencilerin spor ve fiziki etkinliklerle ilgili zihinsel, duygusal, sosyal ve devimsel gelişim özellikleri dikkate alınarak öğrencilere ve okulun sosyal ve fiziksel çevresine özgü uyarlamalar yapılır. Öğrencilerin, yüksek zihinsel potansiyellerinden duygusal, sosyal ve devimsel özelliklerini geliştirmede yararlanılmalıdır. Öğrenciler arasında devimsel, duygusal ve sosyal hazır bulunuşluk farklılıkları olabilir. Bu farklılıklara duyarlı öğretim süreçleri hazırlanmalıdır.
3. Öğretmenler öğrencilerin dersin kazanımlarına ulaşmaları için en uygun model (doğrudan, bireyselleştirilmiş, iş birliğine dayanan, akran, araştırma, spor eğitimi, taktik oyun, bireysel ve sosyal sorumluluk modelleri), strateji (sunuş, buluş, araştırma / inceleme vb.) ve yöntemleri / stilleri (komut, alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım, yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) kullanmalıdırlar. Özel yetenekli öğrenciler için buluş stratejilerinden (yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) ve öğrenen merkezli modellerden (taktik oyun, spor eğitimi, bireysel ve sosyal sorumluluk) ağırlıklı olarak yararlanılmalıdır.
4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programını uygularken ortaöğretimde yer alan biyoloji, fizik, coğrafya, felsefe, görsel sanatlar, tarih ve müzik derslerindeki konularla ve kazanımlarla ilişkilendirme yapılmalıdır. Ayrıca, matematik gibi diğer derslerle de bağ kurulmalıdır.
5. Öğrenciler, dersteki çalışmalarını ders dışındaki zamanlarında uygun fiziksel etkinliklere ve sporlara katılarak pekiştirmelidirler. Bu sebeple öğrencilerin kendi yaşam çevrelerindeki fiziksel etkinlik ve spor imkânlarını tanımaları, bunları etkili bir şekilde kullanmaları konusunda öğretmenler, rehber ve destekleyici olmalıdır.
6. Beden eğitimi ve spor dersi hedeflerine ulaşabilmek için kişisel (öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul yöneticileri, antrenörler vb.) ve kurumsal paydaşların (okul, il spor müdürlükleri, spor federasyonları, kulüpler, belediyeler, il sağlık müdürlükleri vb.) iş birliği içinde olması önemlidir. Bu iş birliğinin sağlanmasında, okul yönetimi ile beden eğitimi öğretmenleri yönlendirici olmalıdırlar.

7. Veliler sürecin niteliği, bu niteliği artıracak yol ve yöntemler konusunda bilgilendirilmelidirler. Onlardan, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı hedefleri doğrultusunda çocuklarının düzenli olarak fiziksel etkinlik yapacağı fırsatlar oluşturmaları istenmelidir. Bunun önemi açıklanmalıdır. Öğrencilerin okul içinde, dışında katılacakları fiziksel etkinlik ve sporlarda antrenörler ve liderler, beden eğitimi öğretmenleri ile iş birliği yaparak öğrenciler için katılımı, eğlenmeyi, sağlık ve zindelik yararı elde etmeyi destekleyen programlar sunulmalıdır.
8. Öğrencilerin özel gereksinimleri olduğu durumlarda, ders uygulamalarında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Özel gereksinimler; sağlık sorunu, çeşitli engellilikler vb. sebeplerden olabileceği gibi özel niteliklere sahip olma, öğrenme hedeflerine önceden / akranlarından daha erken ulaşmış olma gibi nedenlerden de doğabilir. Öğretmenler, öğrencilerin özel gereksinimlerini belirledikten sonra gerekiyorsa ilgili kişi ve kuruluşlardan da yardım alarak bu öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersi uygulamalarına katılmalarını sağlamalıdır. Sağlık sorunu olanlar için veliler ve aile hekimleriyle iş birliği yaparak öğrencilerin özel gereksinimlerine uygun, sağlıklarını destekleyecek yöntemler, araç ve gereçlerle derse katılmalarının sağlanması buna örnek verilebilir.
9. Bu öğretim programının amaçlarına ulaşması için, beden eğitimi ve sporla ilgili kitap, bilimsel makale, dergi, gazete vb. kaynaklardan da yeri geldiğinde yararlanılmalıdır. Eğitimde video, video kamera, projeksiyon cihazı, fotoğraf makinesi, bilgisayar ve adımsayar gibi teknolojilerden yararlanılmalıdır. İnternet kaynakları, öğretmen tarafından incelenerek uygun olanlar öğrencilerin kullanımı için önerilebilir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Spor Federasyonları, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi, Türkiye Millî Paralimpik Komitesi, TÜBİTAK gibi kurumların İnternet sitelerindeki bilgilerin kullanımına önem verilmelidir.
10. Öğrencilerin hareket becerileri ve sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk düzeyleri ve gelişimleri yılda iki kez uygun test bataryaları ile ölçülerek değerlendirilmelidir. Ayrıca, düzenli fiziksel etkinliğe katılım durumları kayıt altına alınmalıdır. Ölçümler sonucunda ortaya çıkan bulgular öğrencilerle birlikte yorumlanmalıdır. Öğretmenler derslerinde bu ölçüm sonuçlarına göre uyarlamalar yaparak öğrenci ihtiyaçlarını karşılamalıdır.
11. Beden eğitimi ve spor dersinin genel ve özel amaçlarına ulaşabilmesi için derste giyilecek öğretmen ve öğrenci kıyafeti önemli bir yer tutmaktadır. İklim, çevre, sosyoekonomik düzey, okulun kapalı bir salonun olup olmama durumu göz önüne alınarak eşofman ve spor ayakkabısı giyilmelidir. Uygun havalarda ve ısıda daha hafif sporda giyilmek üzere üretilmiş kıyafetler giyilebilir. Teknolojik kıyafetlerinin tasarımlarındaki çeşitlilik de göz önüne alınarak; termal kıyafetler, içlikler, şapka ve eldiven gibi tamamlayıcı unsurlar soğuktan korunmak amaçlı giyilebilir.

3.5. DERS KİTABI FORMA SAYILARI VE EBATLARI

Öğrenme alanları ve alt öğrenme alanlarına göre ders kitabı forma sayıları ve ebatları aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme Alanı	Alt Öğrenme Alanı	Sınıf Düzeyi			
		9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Hareket Yetkinliği	Hareket becerileri	2	2	2	2
	Hareket kavram ve ilkeleri	1	1	1	1
	Stratejiler ve taktikler	1	1	1	1
Aktif ve Sağlıklı Hayat	Düzenli fiziksel etkinlik	1	1	1	1
	Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri				
	Kültürel birikimimiz ve değerlerimiz	1	1	1	1
	Spor bilinci ve organizasyonları	1	1		
	Meslekler				
Toplam Forma Sayısı		7	7	6	6

Önerilen ebat: A4

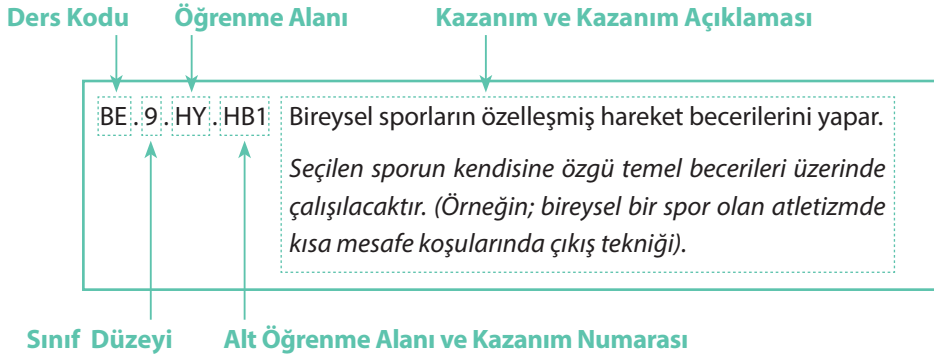
3.6. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, ALT ÖĞRENME ALANI VE KAZANIM DAĞILIMI

Sınıf düzeylerine göre öğrenme alanları, alt öğrenme alanları ve kazanım dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme Alanı	Alt Öğrenme Alanı	Sınıf Düzeyi			
		9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Hareket Yetkinliği	Hareket becerileri	4	3	3	3
	Hareket kavram ve ilkeleri	10	8	9	5
	Stratejiler ve taktikler	3	2	2	1
Aktif ve Sağlıklı Hayat	Düzenli fiziksel etkinlik	1	1	1	1
	Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri	8	8	6	5
	Kültürel birikimimiz ve değerlerimiz	3	4	1	2
	Spor bilinci ve organizasyonları	4	3	3	4
	Meslekler	2	2	1	1
Toplam Kazanım Sayısı		35	31	26	22

3.7. KAZANIMLARIN YAPISI

Özel yetenekli öğrenciler için hazırlanmış ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin spor ve fiziki etkinliklere düzenli katılmasına ve katılımda fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içerir. Bu eğitim sürecinde öğrencilerin hazır bulunuşluklarının, ilgilerinin, beklentilerinin ve yaşadıkları sosyal ve fiziksel çevrenin özelliklerinin dikkate alınması öngörülür. Bu doğrultuda ortaöğretim 9-12. sınıflar düzeyindeki özel yetenekli öğrenciler için hazırlanan beden eğitimi ve spor dersi, "Hareket Yetkinliği" ve "Aktif ve Sağlıklı Hayat" olmak üzere iki temel öğrenme ve gelişim alanı üzerine tasarlanmıştır. İki öğrenme alanını on adet öğrenme çıktısı desteklemektedir. Sarmal bir yapıda olan sınıf düzeylerine özgü kazanımlar, program çıktılarından yola çıkılarak oluşturulmuştur.

9. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

- BE.9.HY.HB1.   Bireysel sporların özelleşmiş hareket becerilerini yapar.
Seçilen sporun kendisine özgü temel becerileri üzerinde çalışılacaktır. (Örneğin; bireysel bir spor olan atletizmde kısa mesafe koşularında çıkış tekniği).
- BE.9.HY.HB2.   Takım sporlarının özelleşmiş hareket becerilerini yapar.
Seçilen sporun kendisine özgü temel becerileri üzerinde çalışılacaktır. (Örneğin; basketbolda şut tekniği).
- BE.9.HY.HB3.   Bir dansın özelleşmiş hareket becerilerini yapar.
Seçilen sporun kendisine özgü temel becerileri üzerinde çalışılacaktır. (Örneğin; dansa temel adımlama tekniği).
- BE.9.HY.HB4.   Etkili ısınma ve soğuma hareketleri yapar.
Kalp, solunum ve kas-iskelet sisteminin uygun aerobik ve esneklik çalışmaları ile etkinlik öncesi ısınmanın, etkinlik bitiminde de soğumanın sağlanması üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.9. HY.HK1.   Uyguladığı sporun oyun kurallarını tartışır.
Üzerinde çalışılan spor branşı kuralları üzerinde durulmalıdır.

- BE.9. HY.HK2. Kendisinin ve arkadaşlarının spora özgü özelleşmiş hareket becerilerini analiz eder.
Örneğin, teniste servis atarken verilen dereceli puanlama anahtarına göre kendisini ve arkadaşını değerlendirir.
- BE.9. HY.HK3. Sporda kendisi ve çevresi ile ilgili güvenlik önlemleri alır.
Bireysel ve çevre güvenliğini etkileyen unsurlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.9. HY.HK4. Sporda takım arkadaşları ile etkili iş birliği yapar.
Takım arkadaşları ile bağ kurma, sorumluluk alma, sosyal etkileşim içinde olma, takım-daki herkesin eşit fırsatı olması ve ortak ürün geliştirme gibi etkili iş birliğinin öğrenme çıktıları üzerinde durulmalıdır.
- BE.9. HY.HK5. Sporda öz güveni geliştirme yollarını araştırır.
Öz saygı, kendine güven ve zorluklara karşı direnç geliştirme üzerinde durulmalıdır.
- BE.9. HY.HK6. Sporda araç ve gerecin amacına uygun kullanımı ile ilgili sorumluluk alır.
Spor araç ve gerecinin amacına uygun kullanımı ve korunması üzerinde durulmalıdır. Öğrencilerin bu konudaki tutum ve davranışları kayıt altına alınmalıdır.
- BE.9. HY.HK7. Katıldığı sporda performansı geliştirmeye yarayan unsurları analiz eder.
Antrenman düzeyi, beslenme, yeterli dinlenme, ergojenik yardım (besin desteği) konuları üzerinde durulmalıdır. Sağlık bilgisi dersi ile bağ kurulmalıdır.
- BE.9. HY.HK8. Katıldığı sporun tarihi gelişimini inceler.
İlgili spor federasyonu kaynakları kullanılabilir. Tarih dersi ile bağ kurulabilir.
- BE.9. HY.HK9. Katıldığı sporda kullanılan enerji sistemlerini inceler.
Aerobik ve anaerobik enerji sistemleri üzerinde durulmalıdır. Biyoloji dersi ile bağ kurulmalıdır.
- BE.9. HY.HK10. Katıldığı spordaki kuralları ve oyun sistemini amaca uygun olarak yeniden tasarlar.
Öğrencilerin katıldığı spordaki kuralları ve oyun sistemini analiz etmesi istenmemelidir. Daha sonra farklı yaş ve beceri grupları için spora katılımı, sporcu performansını veya izlenilirliği daha üst düzeye çıkaracak oyun kuralları tasarlaması teşvik edilmelidir.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.9. HY.HS1. Sporda kullandığı stratejileri ve taktikleri analiz eder.
Spora özgü savunma ve hücum stratejileri ve taktikleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.9. HY.HS2. Takım arkadaşları ile birlikte spora özgü yeni stratejiler ve taktikler geliştirir.
Grupla takımını başarıya götürecek yeni savunma ve hücum stratejileri geliştirme üzerinde durulmalıdır.
- BE.9. HY.HS3. Spora özgü yeni stratejiler ve taktikler uygular.
Öğrencilerin bireysel veya grupla geliştirdiği yeni stratejiler ve taktikleri etkinlikler sırasında uygulamaları üzerinde durulmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

BE.9.ASH.DFE1. Orta ve yüksek şiddette fiziksel etkinliğe katılır.

Öğrencilerin haftada en az üç gün fiziksel etkiği katılma durumları takip edilmelidir.

Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Yaşam Becerileri

BE.9.ASH.FEK1. Sağlıklı yaşam için önerilen fiziksel etkinlik tipini, sıklığını, şiddetini ve süresini kapsayan program oluşturur.

Antrenman düzeyi, beslenme, yeterli dinlenme, ergojenik yardım (besin desteği) konuları üzerinde durulmalıdır. Sağlık bilgisi dersi ile bağ kurulmalıdır

BE.9.ASH.FEK2. Düzenli fiziksel etkinliğin zindelik üzerine olan etkisini araştırır.

Düzenli fiziksel etkinliğin bireyin fiziksel, sosyal, duygusal, zihinsel ve mesleki zindelik bileşenleri üzerine etkisi üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK3. Kendinin ve toplumun sağlığı ile ilgili değiştirilebilir risk faktörü davranışlarını inceler.

Beslenme, fiziksel etkinlik ve stres yönetimi davranışları üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK4. Fiziksel etkinliklerde kullanılan malzeme seçiminde bilinçli tüketici davranışı gösterir.

Fiziksel etkinlikle ilgili malzeme seçiminde ürünü alırken temel gereksinimi ön planda tutma, satın alacağı ürünün kaliteli, güvenli, ucuz ve sağlıklı olması için araştırma yapma, tüketici haklarını bilme ve reklamların etkisinde kalmama konuları üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK5. Toplumda sağlıklı yaşamı ve fiziksel etkinliğe katılımı teşvik eden projeler tasarlar.

Proje tasarlarırken projenin gerekeşi, bireyleri harekete teşvik etmede kullanacağı yöntem, hangi toplumsal grubu hedefleyeceği, uygulamaların nasıl yapılacağı, ne kadar kaynak gerektireceği, zaman planı ve etkisinin nasıl ölçüleceği konuları üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK6. Sağlıklı yaşam ve fiziksel etkinliklerle ilgili çeşitli bilgi kaynaklarının güvenilirliğini inceler.

Televizyon, gazete, internet, popüler dergiler, kitaplar, bilimsel dergiler gibi bilgi kaynaklarının güvenilirliği üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK7. Acil durum protokollerini iş birliği yaparak uygular.

Oluşacak doğal afet, kaza gibi acil durumlara ait varsa protokoller öğrenciler tarafından incelenmeli, yoksa geliştirilmeli ve bunların örnek uygulamaları üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.FEK8. Fiziksel etkinlik ortamlarında oluşan kişiler arası problemlere ilişkin çözümler üretir.

Çatışma yönetimi üzerinde durulmalıdır.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

BE.9.ASH.KBD1. Atatürk'ün sporla ilgili sözlerinde amaç, yer ve zaman ilişkisi kurar.

Öğrenciler, sporla ilgili sözlerin amacı, söylendiği yer ve zaman arasında ilişkiyi kurmaya teşvik edilmelidir.

BE.9.ASH.KBD2. Spor ahlakına uygun davranır.

Spor ahlakı kavramı içerisinde dürüstlük, adil oyun, adalet, açıklık, tarafsızlık ve saygı üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.KBD3. Tören ve kutlamalarda yapılan okul içi ve okul dışı etkinliklerde görev alır.

Öğrencilerin okul içi ve dışı etkinliklerde görev alma durumu takip edilmelidir.

Spor Bilinci ve Organizasyonları

BE.9.ASH.SBO1. Sporun tarihsel gelişimini tartışır.

Sporun tarihsel gelişimi ve nedenleri üzerinde durulmalıdır. Tarih dersi ile bağ kurulmalıdır.

BE.9.ASH.SBO2. Güncel spor organizasyonlarını takip eder.

Öğrencilerin spor organizasyonlarını takip etme durumu izlenmelidir.

BE.9.ASH.SBO3. Sporun toplumsal rolünü yorumlar.

Sporun günümüzdeki toplumsal rolünü sağlığın korunması, eğlence için spor, meslek olarak sporculuk, sporun içindeki meslekler, spor tüketiciliği gibi farklı roller üzerinden yorumlanması teşvik edilmelidir.

BE.9.ASH.SBO4. Spor organizasyonlarının amaçlarını tartışır.

Yerel, ulusal, uluslararası, katılım ve yarışma amaçlı gibi çeşitli düzeylerdeki spor organizasyonlarının amaçları üzerinde durulmalıdır.

Meslekler

BE.9.ASH.MY1. Spor alanındaki mesleklerin gelişimlerini inceler.

Sporcu, hakem, antrenör, spor yöneticisi, spor araç gereci ve teknolojisi geliştirenler, spor hekimi, spor psikoloğu, araştırmacı, spor istatistikçisi gibi meslekler üzerinde durulmalıdır.

BE.9.ASH.MY2. Çeşitli mesleklerdeki mesleki fiziksel uygunluk ihtiyacı ve mesleki verimlilik arasında ilişki kurar.

Mesleklerin vücut kompozisyonu, kas kuvveti ve dayanıklılığı, esneklik, kalp solunum sistemi dayanıklılığı, güç, koordinasyon, denge, çeviklik, sürat ve reaksiyon zamanı ihtiyaçları ve fiziksel uygunluğun mesleği icra ederken mesleki verimliliğe etkisi. Hakem, cerrah, hemşire, pilot, astronot, asker, polis, itfaiyeci gibi meslekler incelenebilir.

10. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

- BE.10.HY.HB1. Bireysel sporların özelleşmiş hareket becerilerini artan vücut kontrolü ve koordinasyonla sergiler.
Spor branşına özgü hareket becerileri üzerinde durulmalıdır (Örneğin atletizm yüksek atlamada yaklaşma koşusu, sıçrama, geçiş ve yere konma).
- BE.10.HY.HB2. Bir takım sporunun özelleşmiş hareket becerilerini artan vücut kontrolü ve koordinasyonla sergiler.
Spor branşına özgü hareket becerileri üzerinde durulmalıdır (Örneğin voleybolda parmak pas, servis, smaç).
- BE.10.HY.HB3. Bir dansın özelleşmiş hareket becerilerini artan vücut kontrolü ve koordinasyonla sergiler.
Dansa özgü hareket becerileri üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.10. HY.HK1. Spora özgü hareket becerilerini analiz etmek için yöntemler geliştirir.
Gözlem yöntemleri, teknolojik araç kullanımı gibi yöntemler üzerinde durulmalıdır.
- BE.10. HY.HK2. Spora özgü özelleşmiş hareket becerilerini geliştirmek için antrenman programı tasarlar.
Antrenman programında spora özgü hareket becerilerinin yapısına uygun tasarım üzerinde durulmalıdır (Örneğin karmaşık becerilerin parçalara bölünerek çalışılması, yete-rince alıştırtma yapılması).
- BE.10. HY.HK3. Spordaki hareket kalıplarını kullanarak özgün hareket örüntüleri oluşturur.
Dans, jimnastik gibi özgün hareket kalıbı oluşturmaya uygun etkinlikler üzerinde durulmalıdır.
- BE.10. HY.HK4. Katıldığı spordaki enerji sistemini iyileştirmek için antrenman yöntemlerini araştırır.
Aerobik ve anaerobik enerji sistemleri üzerinde durulmalıdır. Biyoloji dersi ile bağ kurulmalıdır.
- BE.10. HY.HK5. Takım arkadaşları ile dayanışma kurar.
Takım arkadaşları arasında dayanışmanın zorluklarla başatmede ve başarı üzerindeki önemi üzerinde durulmalıdır.
- BE.10. HY.HK6. Katıldığı spordaki farklı oyuncu rollerini ve sorumluluklarını inceler.
Savunma, hücum, kanat oyuncusu, pivot, pasör gibi farklı oyuncu rolleri üzerinde durulmalıdır.

BE.10. HY.HK7. Katıldığı sporun eğlence etkisini artıran yöntemler geliştirir.

Takım ruhu, başarı hissi gibi konular üzerinde durulmalıdır.

BE.10. HY.HK8. Katıldığı sporda öğrenmeyi geliştirmek için yeni eğitim araç-gereçleri tasarlar.

Hareket yetkinliği, sağlıkla ilişkili fiziksel uygunluk ve yaşam becerilerini geliştirme sürecinde kullanıma uygun eğitim araç gereci geliştirilmesi üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

BE.10. HY.HS1. Takım arkadaşları ile geliştirdiği spora özgü stratejilerin ve taktiklerin etkililiğini değerlendirir.

Öğrencilerin geliştirdikleri stratejilerin ve taktiklerin başarıya olan etkisini değerlendirmeleri istenmelidir.

BE.10. HY.HS2. Spora özgü fiziksel uygunluk bileşenlerini kullanarak yeni stratejiler ve taktikler geliştirir.

Spora özgü fiziksel uygunluk bileşenleri üzerinde durulmalıdır (Örneğin uzun bir spor müsabakasında sürat becerisi yüksek fakat kalp solunum sistemi dayanıklılığı sınırlı olan bir sporcu için stratejiler ve taktikler geliştirilmesi). Biyoloji dersi ile bağ kurulabilir.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

BE.10.ASH.DFE1. Orta ve yüksek şiddetli fiziksel etkinliğe düzenli olarak katılır.

Öğrencilerin haftada en az üç kez düzenli fiziksel etkinliğe katılımı takip edilmelidir.

Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri

BE.10.ASH.FEK1. Sağlıklı yaşam ve fiziksel etkinliklerle ilgili yapılan araştırmaları analiz eder.

Bilimsel araştırmaların amaç, katılımcılar, araştırma deseni, veri toplama ve analizi yöntemleri, bulgular ve sınırlılıklar açısından incelenmesi sağlanmalıdır.

BE.10.ASH.FEK2. Sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk değerlendirme testlerinin güvenilirlik ve geçerliliğini inceler.

Vücut kompozisyonu, kalp solunum sistemi dayanıklılığı, kas kuvveti ve dayanıklılığı ve esneklik testlerinin güvenilirlik ve geçerliliği incelenmelidir.

BE.10.ASH.FEK3. Zindelik durumu hakkında yansıma yapar.

Zindelik bileşenlerinin değerlendirilerek yansıma yapılması teşvik edilmelidir.

BE.10.ASH.FEK4. Toplumun sağlıkla ilgili değiştirilebilir risk faktörü davranışlarını iyileştirmek için stratejiler geliştirir.

Beslenme, fiziksel etkinlik ve stres yönetimi davranışları üzerinde durulmalıdır.

- BE.10.ASH.FEK5. Fiziksel etkinlikle ilgili toplumda bilinçli tüketici davranışı geliştirmek için fikirler üretir.
Fiziksel etkinlikle ilgili malzeme seçiminde ürünü alırken temel gereksinimi ön planda tutma, satın alacağı ürünün kaliteli, güvenli, ucuz ve sağlıklı olması için araştırma yapma, tüketici haklarını bilme ve reklamların etkisinde kalmama konuları üzerinde durulmalıdır.
- BE.10.ASH.FEK6. Toplumun sağlıklı yaşam davranışı ve fiziksel etkinlik alışkanlıklarını teşvik eden gönüllü çalışmalara katılır.
Öğrencilerin çeşitli spor federasyonları, kurum ve kuruluşların yaptığı etkinliklerde gönüllü olarak görev alması teşvik edilmelidir.
- BE.10.ASH.FEK7. Farklı kültürlerde toplum sağlığı için fiziksel etkinliklere verilen değeri karşılaştırır.
Öğrencilerin çeşitli ülkelerdeki spor ve fiziki etkinliğe düzenli katılım istatistiklerini incelemesi ve bulguları karşılaştırması teşvik edilmelidir.
- BE.10.ASH.FEK8. Farklı doğal çevrelerde fiziksel etkinliklere katılırken karşılaşılabileceği sağlık ve güvenlikle ilgili sorunlara çözümler üretir.
Farklı hava şartları (sıcak, soğuk, nemli vb.), engebeli arazi, ormanlık arazi, su, kar, zemin özellikleri (sert zemin, yumuşak zemin) gibi ortamlarda sağlık ve güvenlik sorunlarına çözüm üretilmesi üzerinde durulmalıdır.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.10.ASH.KBD1. Atatürk'ün spora verdiği önemi inceleyerek sporun toplumsal değeri üzerine çıkarım yapar.
Sporun toplumsal değeri üzerinde durulmalıdır.
- BE.10.ASH.KBD2. Spor ortamlarında etik ilkelere uygun davranışları teşvik eden fikirler üretir.
Felsefe dersi ile bağ kurulmalıdır.
- BE.10.ASH.KBD3. Katıldığı spordaki başarılı sporcuların hayat hikâyelerini inceler.
Sporcuların yaşam hikâyelerini ele alan kitapların okunması ve belgesellerin izlenmesi teşvik edilmelidir.
- BE.10.ASH.KBD4. Katıldığı spordaki derecelerin ve performansların tarihsel gelişimini analiz eder.
Öğrencilerin spordaki derecelerin ve performansların tarihsel gelişimini incelemeleri teşvik edilmelidir. Ulusal ve uluslararası spor federasyonlarının web sitelerinden ilgili bilgilere ulaşılabilir.

Spor Bilinci ve Organizasyonları

- BE.10.ASH.SBO1. Sporun tarihsel gelişimini etkileyen önemli olayları analiz eder.
Sporun tarihsel gelişimine savaşlar, endüstri devrimi, olimpiyatlar, obezite krizi gibi unsurların etkileri üzerinde durulmalıdır.

BE.10.ASH.SBO2. Ulusal düzeyde yapılan spor organizasyonlarının amaçlarına ulaşma düzeyini tartışır.
Veriye dayalı tartışma teşvik edilmelidir.

BE.10.ASH.SBO3. Tören ve kutlamalar için spor ve dansla ilgili yeni öneriler geliştirir.
Özgün fikirler üretilmesi teşvik edilmelidir.

Meslekler

BE.10.ASH.MY1. Seçmeyi planladığı mesleğin spor alanındaki mesleklerle ilişkisini kurar.
Psikolog-spor psikoloğu, sosyolog-spor sosyoloğu, hekim-spor hekimi, basın-spor basını gibi meslek ilişkileri üzerinde durulmalıdır

BE.10.ASH.MY2. Çeşitli mesleki hareket becerilerinin biyomekanik analizini yapar.
Çeşitli mesleklerde çalışanların hareket becerilerinin biyomekanik analizinin yapılması teşvik edilmelidir (Örneğin pilot, ofis işleri, kargo taşıma işlerinde çalışanlar).

11. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

BE.11.HY.HB1. Bireysel bir sporun özelleşmiş hareket becerilerini oyun ve rekabet ortamlarında kullanır.
Hareket becerilerinin oyunda ve mücadele ortamında etkili kullanılması üzerinde durulmalıdır.

BE.11.HY.HB2. Bir takım sporunun özelleşmiş hareket becerilerini oyun ve rekabet ortamlarında kullanır.
Hareket becerilerinin oyunda ve mücadele ortamında etkili kullanılması üzerinde durulmalıdır.

BE.11.HY.HB3. Bir dansın özelleşmiş hareket becerilerini gösteri ve rekabet ortamlarında kullanır.
Hareket becerilerinin gösteri ve mücadele ortamında etkili kullanılması üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

BE.11. HY.HK1. Arkadaşlarının spora özgü özelleşmiş hareket becerilerini geliştirmek için geri bildirim verir.
Amaca dönük, hareketin niteliğini artıracak, geri bildirim alanın bilişsel, fiziksel ve duygusal durumunu gözleterek geri bildirim verme üzerinde durulmalıdır.

BE.11. HY.HK2. Spora özgü özelleşmiş hareket becerilerini geliştirmek için tasarlanan antrenman programının etkilerini değerlendirir.

Öğrencilerin, antrenman programının etkisini uygun yöntemlerle ölçmeleri ve değerlendirmeleri üzerinde durulmalıdır.

- BE.11. HY.HK3. Katıldığı sporda kullanılan enerji sistemlerinin verimliliğini artırmak için antrenman programı tasarlar.
Aerobik ve anaerobik enerji sistemlerinin verimliliğini geliştirme üzerinde durulmalıdır. Biyoloji dersi ile bağ kurulmalıdır.
- BE.11. HY.HK4. Katıldığı sporda sorumluluk alır.
Öğrencilerin sporcu, antrenör, hakem, istatistikçi gibi rollerin sorumluluklarını alma ve yerine getirme durumu takip edilmelidir.
- BE.11. HY.HK5. Katıldığı spordaki ortaya çıkan problemlere grupla çözüm üretir.
Grupla çözüm üretme teşvik edilmelidir.
- BE.11. HY.HK6. Katıldığı sporda performans izleme ve değerlendirme yöntemlerini araştırır.
Testler, maç / yarışma dereceleri, maç analizi gibi performans izleme ve değerlendirme yöntemleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.11. HY.HK7. Katıldığı sporda performansını etkileyen psikolojik unsurları araştırır.
Motivasyon, kaygı gibi unsurlar üzerinde durulmalıdır.
- BE.11. HY.HK8. Katıldığı sporun toplumsal görünürlüğünü artırmak için proje geliştirir.
Proje amaç, hedef kitlesi, kaynak, yöntem ve zaman planı gözetilerek proje geliştirilmelidir.
- BE.11. HY.HK9. Katıldığı sporda başkalarıyla empati kurar.
Olaylara başkalarının gözüyle bakma becerisi geliştirilmesi üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.11. HY.HS1. Rakiplerini analiz ederek kendisine ve takımına avantaj sağlayacak yeni stratejiler ve taktikler geliştirir.
Rakiplerin nasıl analiz edilebileceği, yeni stratejiler ve taktikler geliştirilmesi üzerinde durulmalıdır.
- BE.11. HY.HS2. Rakiplerini analiz ederek geliştirdiği stratejileri ve taktikleri oyunda ve etkinliklerde kullanır.
Geliştirilen stratejilerin ve taktiklerin mücadele ortamında kullanımı üzerinde durulmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

- BE.11.ASH.DFE1. Orta ve yüksek şiddetli fiziksel etkinliğe düzenli olarak katılır.
Öğrencilerin haftada en az üç gün orta ve yüksek şiddetli fiziksel etkinliğe. Öğrencilerin düzenli katılımı takip edilmelidir.

Fiziksel etkinlik kavramları, ilkeleri ve ilgili yaşam becerileri

- BE.11.ASH.FEK1. Toplumda sağlıklı yaşam ve fiziksel etkinlik davranışı geliştirme konularında grupla proje hazırlar.
Grupla çalışma üzerinde durulmalıdır.
- BE.11.ASH.FEK2. Kendi zindelik bileşenlerini geliştirmek için program hazırlar.
Öğrencilerin zindelik ihtiyaçlarını değerlendirmeleri teşvik edilmelidir.
- BE.11.ASH.FEK3. Toplumun sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk verilerini değerlendirir.
Sağlık Bakanlığı kaynaklarından ve bilimsel araştırmalardan elde edilen bilgilere dayananak değerlendirme yapılması teşvik edilmelidir.
- BE.11.ASH.FEK4. Kendisine uygun fiziksel etkinlik hedefleri belirler.
Kendi ihtiyaçlarına ve düzeyine uygun hedef belirleme üzerinde durulmalıdır.
- BE.11.ASH.FEK5. Kendisinin ve toplumun zindeliğini etkileyen unsurları araştırır.
Öğrenciler bilimsel araştırma verilerini kullanmaya teşvik edilmelidir.
- BE.11.ASH.FEK6. Zindelik bileşenlerinin önemi hakkında toplumsal farkındalığın artırılmasına katkı sağlar.
Öğrencilerin gönüllü etkinliklere katılımı teşvik edilmelidir.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

- BE.11.ASH.KBD1. Atatürk'ün spora verdiği desteğin Türk sporuna katkısını araştırır.
Ülkemizde yetişmiş spor ahlakı açısından örnek sporcular üzerinde durulmalıdır.

Spor bilinci ve organizasyonları

- BE.11.ASH.SBO1. Sporun gelecekteki toplumsal rolü hakkında öngörü üretir.
Geleceğe dönük hayal kurma teşvik edilmelidir.
- BE.11.ASH.SBO2. Uluslararası düzeyde yapılan spor organizasyonlarının amaçlarına ulaşma düzeyini tartışır.
Veriye dayalı tartışma teşvik edilmelidir.
- BE.11.ASH.SBO3. Başka ülkelerde yapılan sporla ilgili tören ve kutlamaları analiz eder.
Kültürler arası karşılaştırma teşvik edilmelidir.

Meslekler

- BE.11.ASH.MY1. Seçmeyi planladığı mesleğin gerektirdiği fiziksel uygunluk düzeyini ve hareket becerilerini geliştirmek için eğitim programı tasarlar.
Öğrencilerin hedef koyma ve planlama yapma becerisi üzerinde durulmalıdır.

12. SINIF KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

Hareket Yetkinliği

Hareket Becerileri

- BE.12.HY.HB1. Bireysel bir spora özgü geliştirdiği fiziksel uygunluk bileşenlerini rekabet ortamlarında etkili bir şekilde sergiler.
Mücadele ortamlarında becerilerini, ortamın fiziksel, psikolojik ve duygusal yükü ile baş ederek etkili sergileme üzerinde durulmalıdır.
- BE.12.HY.HB2. Bir takım sporuna özgü geliştirdiği fiziksel uygunluk bileşenlerini oyun ve rekabet ortamlarında etkili bir şekilde sergiler.
Mücadele ortamlarında becerilerini, ortamın fiziksel, psikolojik ve duygusal yükü ile baş ederek etkili sergileme üzerinde durulmalıdır.
- BE.12.HY.HB3. Bir dans etkinliğine özgü geliştirdiği fiziksel uygunluk becerilerini sergiler.
Gösteri ve mücadele ortamlarında becerilerini, ortamın fiziksel, psikolojik ve duygusal yükü ile baş ederek etkili sergileme üzerinde durulmalıdır.

Hareket Kavramları ve İlkeleri

- BE.12. HY.HK1. Spora özgü fiziksel uygunluğunu geliştirmek için tasarladığı antrenman programının etkililiğini değerlendirir.
Antrenman programının etkililiğinin nasıl ölçülebileceği üzerinde durulmalıdır.
- BE.12. HY.HK2. Katıldığı sporda performansı izleme ve değerlendirme amacıyla yöntemler geliştirir.
Testler, maç / yarışma dereceleri, maç analizi gibi performans izleme ve değerlendirme yöntemleri üzerinde durulmalıdır.
- BE.12. HY.HK3. Katıldığı sporun geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve tanıtımında gönüllü çalışmalar yapar.
Öğrencilerin gönüllü çalışmalara katılımı teşvik edilmelidir.
- BE.12. HY.HK4. Katıldığı sporda kendi performansını etkileyen spor psikolojisi ile ilgili unsurları analiz eder.
Motivasyon, kaygı gibi unsurların analizi üzerinde durulmalıdır.
- BE.12. HY.HK5. Katılmayı planladığı sporlar için bireysel hedefler belirler.
İhtiyaç ve düzeye uygun hedef belirleme üzerinde durulmalıdır.

Hareket Stratejileri ve Taktikleri

- BE.12. HY.HS1. Katıldığı sporda kendisine ve takımına avantaj sağlayacak yeni stratejiler ve taktikler uygular.
Özgün stratejiler ve taktikler geliştirme üzerinde durulmalıdır.

Aktif ve Sağlıklı Hayat

Düzenli Fiziksel Etkinlik

BE.12.ASH.DFE1. Planladığı orta ve yüksek şiddette fiziksel etkinliğe düzenli olarak katılır.

Öğrencilerin hazırladıkları plan doğrultusunda haftada en az üç gün orta ve yüksek şiddette düzenli fiziksel etkinliğe katılımı takip edilmelidir.

Fiziksel Etkinlik Kavramları, İlkeleri ve İlgili Yaşam Becerileri

BE.12.ASH.FEK1. Toplumda sağlıklı yaşam ve fiziksel etkinlik davranışını geliştirme konusunda proje uygular.

Hazırladığı projeyi uygulama üzerinde durulmalıdır.

BE.12.ASH.FEK2. Zindeliğini geliştirmek için hazırladığı programın etkililiğini değerlendirir.

Zindelik bileşenlerinin nasıl ölçülerek değerlendirilebileceği üzerinde durulmalıdır.

BE.12.ASH.FEK3. Fiziksel gelişimi hakkında bilgi almak için periyodik olarak testlere katılır.

Öğrencilerin testlere katılımı takip edilmelidir.

BE.12.ASH.FEK4. Fiziksel etkinlikler sırasında karşılaştığı olumsuz psikolojik durumlarla başa çıkmak için stratejiler geliştirir.

Zorluklara karşı direnç geliştirme üzerinde durulmalıdır.

BE.12.ASH.FEK5. Toplumun zindeliğini etkileyen problemleri çözmek için stratejiler geliştirir.

Toplumun zindeliğini geliştirmek için kullanılmakta olan stratejilerin incelenmesi teşvik edilmelidir. Yeni stratejiler geliştirme üzerinde durulmalıdır.

Kültürel Birikimimiz ve Değerlerimiz

BE.12.ASH.KBD1. Cumhuriyet Dönemi'nde Atatürk'ün sporla ilgili kararlarını ve spor politikalarını tartışır.

Tarih dersi ile bağ kurulmalıdır.

BE.12.ASH.KBD2. Medyada spor ahlakına uygun iyi örnekleri tartışır.

Öğrencilerin medyada sunulan spor ahlakı ile ilgili iyi örnekleri inceleyerek tartışmaları teşvik edilmelidir.

Spor Bilinci ve Organizasyonları

BE.12.ASH.SBO1. Dünyadaki spor politikalarının ülkemizdeki spor politikalarına olan etkilerini açıklar.

Öğrencilerin ülkelerin spor politikaları ile ilgili verileri uygun kaynaklardan toplayarak (örneğin ilgili kurum raporları, mevzuatları, saha uygulamaları, bilimsel çalışmalar) karşılaştırma yapmaları teşvik edilmelidir

BE.12.ASH.SBO2. Uluslararası spor organizasyonlarının toplumlar arası etkileşimdeki rolünü değerlendirir.

Veriye dayalı değerlendirme yapılması teşvik edilmelidir. Uluslararası organizasyonlara katılan spor insanı ve izleyici istatistikleri, spor insanları ile yapılacak görüşme ve benzeri yöntemlerle toplanacak veriler bu amaçla kullanılabilir.

BE.12.ASH.SBO3. Tören ve kutlamalarda yapılan okul içi ve okul dışı etkinlikleri arkadaşlarıyla organize eder.

Gönüllülük teşvik edilmelidir.

BE.12.ASH.SBO4. Engelli sporu kavramını araştırır.

Öğrenciler paralimpik oyunlar hakkında araştırma yapmaya teşvik edilmelidir.

Meslekler

BE.12.ASH.MY1. Geleceğin mesleklerinin muhtemel fiziksel uygunluk ihtiyaçlarını tartışır.

Öğrencilerin geleceğe dönük hayal kurlmaları teşvik edilmelidir.